

Raadsinformatiebrief¹

Onderwerp	Voortgang groot onderhoud Coenbrug februari 2024
Portefeuillehouder	G. Slegers
Portefeuille	Bereikbaarheid, Mobiliteit en Parkeren

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

In 2023 hebben wij u via twee raadsinformatiebrieven (2 juni 2023, registratienr. 7538587 onderscheidenlijk 6 december 2023, registratienr. 8100128) van de voortgang groot onderhoud Coenbrug op de hoogte gehouden. In de laatste RIB hebben wij aangegeven, dat wij op basis van het eindrapport Akoestisch onderzoek verhogen geluidsschermbreedte A8 Coenbrug de volgende stappen willen zetten. Uit deze brief citeren wij het volgende:

- *Er komt een 2^e bestuurlijk overleg met Rijkswaterstaat (RWS) (gepland in januari 2024), waarin wij de uitkomsten van het rapport willen bespreken en welke vervolgstappen wenselijk zijn.*
- *Op basis van dit gesprek en de uitkomsten van het akoestisch onderzoek willen wij de brief van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 2 oktober 2023 beantwoorden.*
- *Via een RIB zullen wij u van de uitkomsten van het 2^e bestuurlijk overleg en van het akoestisch onderzoek op de hoogte stellen.*

In deze RIB gaan wij op deze punten in. Allereerst zullen wij ingaan op de Rapport Akoestisch onderzoek verhogen geluidsschermbreedte A8 Coenbrug, januari 2024. Het rapport treft u als bijlage aan. Het geplande tweede bestuurlijk overleg met RWS heeft op 9 februari 2024 plaatsgevonden.

Toelichting

Akoestisch onderzoek verhogen geluidsschermbreedte A8 Coenbrug

Volgens het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voldoen de bestaande geluidsschermen aan de vigerende wetgeving en normeringen t.a.v. het geluid. Onze gemeente en de werkgroep A8 weerlegden dat op voorhand niet, maar er wordt door de bewoners toch geluidsoverlast ervaren. Er is daarom een akoestisch onderzoek uitgevoerd om objectief na te gaan hoe het precies zit met de ervaren geluidsoverlast en te bepalen welke invloed hogere schermen op de geluidsreductie kunnen hebben. Daarbij is ook aanvullend veldonderzoek in de vorm van geluidmetingen ter plaatse gedaan.

Op pagina 1 van het rapport wordt een samenvatting van de resultaten van het akoestisch onderzoek gegeven. Ten aanzien daarvan kan het volgende worden vermeld:

- De resultaten bevestigen dat geluidsreductie niet nodig is om aan de vigerende wetgeving te voldoen. Het aanbrengen van tweelaags ZOAB-fijn op de A8, dat Rijkswaterstaat in 2021 heeft aangebracht, was toereikend genoeg.
- Omdat er toch geluidsoverlast wordt ervaren is onderzocht welk effect het verhogen van de geluidsschermen heeft. Bij de eerstelijns woningen (woningen, die direct grenzen aan de A8 in Oud-Koog en Slachthuisbuurt) kan een geluidreductie worden bereikt, variërend van 1-3 dB, als de bestaande geluidsschermen met 2 meter worden verhoogd. Uitgaande van een bestaand geluidsniveau van 50-60 dB is een toename van 1-3 dB voor het menselijk oor nauwelijks tot niet waarneembaar. Het gaat dan om maximaal 9 adressen op basis van 'begane grond' en maximaal 106 adressen op basis van 'eerste verdieping'. Al deze adressen bevinden zich aan de zuidkant in Oud-Koog langs de Verzetstraat, direct grenzend aan de A8. Vanaf de tweedelijns bebouwing is het effect lager

¹Op deze raadsinformatiebrief volgt geen actie van de Agendacommissie. Wanneer u een onderwerp hieruit wilt bespreken dan kunt u dit doen door een raadsinstrument in te zetten. Bijvoorbeeld een rondvraag (primair gericht aan het college van B&W of een agenda-initiatief (primair gericht aan de collega fracties)). Vermeld altijd in het raadsinstrument: wat u wilt bespreken inclusief een korte concrete toelichting.

- De overige onderzochte varianten (snelheidsverlaging, absorberend maken van de schermen, verwijderen van de toe- en afritten A8 in Oud-Koog) leiden tot een nauwelijks waarneembare afname van het geluid van circa 1 dB.
- Het 'dreunende' geluid van de stalen brug geeft de meeste geluidhinder en dat geluid wordt ook sterk ervaren. Het verhogen van de schermen zal er niet toe leiden dat het 'dreunende' geluid van de stalen brug afneemt. Dat geluid kan juist meer gaan opvallen, omdat dat geluid als gevolg van hogere schermen (nog) minder wordt gemaskeerd door het wegverkeerslawaai. Ook heeft het verhogen van de schermen geen invloed op de concentraties fijnstof ter hoogte van de woningen.

Op basis van het akoestisch onderzoek draagt het verhogen van het geluidsscherm op de A8 ter hoogte van de Coenbrug niet bij aan het verminderen van de geluidsoverlast rondom de Coenbrug. Om die reden zien wij van een verhoging van het geluidsscherm op de Coenbrug af. Het advies van het rapport om maatregelen te nemen om het 'dreunende' geluid onder de brug aan te pakken is door alle partijen overgenomen.

Gevelisolatie bij de eerstelijns woningen niet van toepassing

Het rapport geeft ook aan, dat het geluid bij woningen nergens hoger dan 65 dB is. Tot circa 200 meter vanaf de A8 is het geluid 50 á 60 dB. Op grotere afstand is het geluid lager dan de wettelijke voorkeurswaarde van 50 dB. Dit betekent ook, dat het toepassen van gevelisolatie aan de eerdergenoemde eerstelijns woningen in Oud-Koog en Slachthuisbuurt niet nodig is. Alleen woningen, die een hogere geluidbelasting dan 65 dB ondervinden, komen voor gevelisolatie in aanmerking. Dit wordt ook onderschreven door het Besluit vaststelling saneringsplan en verlaging geluidproductieplafonds van het Meerjarenprogramma geluidsanering – wegen ten aanzien van het project A7, A8 en A10 d.d. 4 juli 2023 van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De betreffende woningen zijn niet in dit besluit opgenomen.

Concentraties fijnstof

Al eerder is aangegeven dat het verhogen van de geluidsschermen nauwelijks effect op de concentraties fijnstof zal hebben. In overleg met de werkgroep A8 is afgesproken om de concentraties fijnstof in Oud-Koog en de Slachthuisbuurt verder in kaart te brengen. We willen de GGD Zaanstreek-Waterland ook hierbij betrekken. Dit past ook in de verder uitvoering van het Actieplan luchtkwaliteit 2021-2030. Zo nodig zullen wij RWS om medewerking vragen, ingeval dit nodig mocht zijn.

Overleg met werkgroep A8

Naar aanleiding van de tussentijdse resultaten uit het rapport heeft de portefeuillehouder begin december met de werkgroep A8 overleg gevoerd hoe nu gezamenlijk verder opgetrokken kan worden. De gezamenlijke conclusie was om bij RWS stevig in te zetten op het alsnog aanpakken van de klankkastwerking van de Coenbrug in 2024, tezamen met het repareren van de brugklep en het bewegingswerk. De portefeuillehouder heeft rondom het kerstreces contact met RWS gezocht en de directie dringend verzocht om de klankkastproblematiek op te lossen en mee te nemen in de herstelwerkzaamheden van de brugklep en het bewegingswerk.

Overleg met RWS

Met RWS zijn de tussentijdse uitkomsten van het akoestisch onderzoek en het concept-rapport gedeeld. RWS onderkent de problematiek van het 'dreunende' geluid onder de Coenbrug. Al in 2018 waren er plannen om deze problematiek aan te pakken. Dit is vervolgens ook door de minister van Infrastructuur en Waterstaat in 2019 toegezegd. Prioriteit werd toen gegeven aan het eerst aanbrengen van geluidsarm asfalt op de Coenweg tussen knooppunt Zaandam en de afritten bij de Middel in Westzaan, waarmee een geluidsreductie van 6 dB werd bereikt. Deze maatregelen zijn in 2021 uitgevoerd. Vervolgens zou de aanpak van het 'dreunende geluid' onderdeel van het zgn. Vervangings- en Renovatieprogramma Coenbrug worden. De uitvoering van dit programma is vertraagd als gevolg van het defect aan het bewegingswerk en het val van de Coenbrug sinds mei 2021.

Prioriteit is gegeven aan het herstel van het bewegingswerk en de brugklep van de Coenbrug om daarmee het scheepvaartverkeer (beroepsbinnenvaart en recreatievaart) weer 100% te kunnen faciliteren. De Zaan behoort tot de belangrijkste hoofdvaarwegen voor het scheepvaartverkeer in Noord-Holland-Noord. Reparatie van de Coenbrug is complex, maar blijkt mogelijk. Het streven is de herstelwerkzaamheden met ingang van het nieuwe vaarseizoen in 2025 te willen afronden.

Isoleren klankkast Coenbrug

Vooruitlopend op het bestuurlijk overleg is door Zaanstad na overleg met de werkgroep A8 tussentijds, zowel ambtelijk als bestuurlijk, gevraagd of het reduceren van het 'dreunende geluid' onder de brug tegelijk met de herstelwerkzaamheden genomen kunnen worden. RWS heeft hierop schriftelijk gereageerd met de met u gedeelde brief van 18 januari 2024 met als onderwerp 'Onderzoek geluidwerende platen Coenbrug' en heeft daarin de technische complexiteit toegelicht. Toegezegd is om het uiterste te doen om tegelijkertijd met de technische voorbereiding van de reparatie van het bewegingswerk en het val het onderzoek naar de haalbaarheid van het isoleren van de klankkast op te starten. Uitgangspunt blijft dat de voorbereiding en realisatie voor op het herstel van het bewegingswerk de eerste prioriteit heeft en geen vertraging mag oplopen.

In het bestuurlijk overleg van 9 februari 2024 met RWS is het Akoestisch onderzoeksrapport besproken en akkoord bevonden. Daarmee is dit rapport nu definitief. RWS heeft in dat overleg aangegeven dat het is gelukt om de voorbereiding op te starten van het technisch onderzoek naar het herstel van de brug. In deze opdracht zit ook het rekenwerk of de brug en het oude bewegingswerk het extra gewicht van isolatie aan kan. Na de eerste afstemming ziet het constructieve deel er kansrijk uit maar dit proces is nog niet afgerond. Zaanstad verwacht dat de uitkomst van de berekening of isoleren in april mogelijk is, maar dit is nog afhankelijk van de planning van de aannemer. RWS is daarvan nog in afwachting. Zaanstad blijft richting RWS sturen op duidelijkheid hierover.

Ook worden door RWS meerdere opties verkend hoe de isolatie kan worden uitgevoerd. Het kan zijn dat hierbij nog problemen naar voren komen of dat blijkt dat deze vorm van isoleren niet de beste optie is. Zodra de planning van de aannemer bekend is kan RWS aangeven wanneer de resultaten toegelicht kunnen worden. Indien blijkt dat isolatie technisch mogelijk is, is het streven om na reparatie van de brug tijdens fase 2 (handbediening, test fase en beperkte openstelling) de isolatie uit te voeren. Dit is als meerwerk mogelijk in het contract met de huidige aannemer. Het is echter een ander type werk en vraagt in ieder geval een andere aannemer. Nadat duidelijk is of isoleren kan en met welke methode kan definitief worden bepaald hoe de realisatie het beste kan worden uitgevoerd.

Vervanging geluidsschermen

Verder hebben wij in het zojuist genoemde bestuurlijk overleg met RWS afgesproken om afhankelijk van de nog te maken uitvoeringsfasering van het project Guisweg te verkennen of het vervangen van de geluidsschermen het beste kan plaatsvinden met de werken aan de A8 vanuit het project Guisweg. De uitvoering van het gehele project Guisweg is gepland tussen 2026 en 2029. Voordeel van deze afspraak is dat het naast mogelijke efficiëntie het minder overlast voor de omgeving en minder verkeershinder kan opleveren. Op deze wijze willen wij een verdere vertraging richting 2030 voorkomen.

(Tijdelijke) snelheidsverlaging op de Coenweg en project Guisweg

In het akoestisch onderzoek is al aangegeven, dat de geluidssituatie rondom de Coenbrug aan het wettelijk kader voldoet. Om die reden is een gewenste snelheidsverlaging naar 80 km/u niet noodzakelijk. Een snelheidsverlaging heeft volgens het akoestisch onderzoek nauwelijks effect op de huidige geluids- en fijnstofsituatie rondom de Coenbrug teweeg. In de twee eerdergenoemde RIB's hebben wij al aangegeven, dat een snelheidsverlaging wel

substantieel bijdraagt aan het verminderen van de stikstofdepositie. Ook vinden wij de huidige weginrichting met een versmalling door de Coenbrug, de korte op- en afritten bij aansluiting 2 en Knooppunt Zaandam aanleiding om 80 km/u nader te beschouwen. Deze maatregel moet ingeval duren, totdat knooppunt Zaandam in het kader van het Rijksproject A7-A8 is aangepast. Deze aanpassing ligt nu stil wegens de stikstofproblematiek. In het kader van de Corridor Amsterdam-Hoorn, de verdere uitvoering van het project Guisweg en het vooralsnog uitblijven van de verbinding A8-A9 zullen wij in samenspraak met RWS rond de zomer 2024 nagaan of een (tijdelijke) snelheidsverlaging op de Coenweg nader is te onderbouwen.

Actie op de brief van 2 oktober 2023 van de minister van Infrastructuur en Waterstaat
In de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat werd voor het vervolg en de verdere samenwerking verwezen naar RWS. Het overleg met RWS verloopt constructief maar heeft voor definitieve uitkomsten en resultaat op alle issues zeker het gehele jaar vervolg nodig. Op 9 februari jl. is afgesproken om dit periodiek (5 tot 6 maal per jaar) in te plannen. Om die reden heeft het versturen van een afzonderlijke brief aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat als reactie op zijn brief van 2 oktober 2023 nu geen meerwaarde.

Financiële en Juridische consequenties

In de vorige RIB is al ingegaan op de financiële gevolgen. Het beschikbare exploitatiebudget in 2024 is € 2,155 mln. De kosten van het akoestisch onderzoek zijn uitgekomen op € 14.500 en is verwerkt in de jaarrekening 2023. Zoals wij hiervoor in deze brief hebben aangegeven, zien wij af van het verhogen van het geluidscherm op de A8 ter hoogte van de Coenbrug. Daarmee is ook het verlenen van een financiële bijdrage aan RWS niet meer aan de orde. Van het beschikbare budget in 2024 is € 20.000 gereserveerd voor het in kaart brengen van de fijnstofconcentratie rond de A8 in Oud-Koog en Slachthuisbuurt. Het verrichten van dit onderzoek wordt op uitdrukkelijk verzoek van de Werkgroep A8 gedaan en vervolgens is dit ook door de portefeuillehouder aan de werkgroep toegezegd. Om de intensieve sturing op het isoleren van de klep van de Coenbrug, de samenwerking en nadere onderzoeken voort te kunnen zetten, is in 2024 € 35.000 voor capaciteitsinzet nodig. Voor het resterende bedrag van € 2,1 mln, zullen wij in het kader van de najaarsrapportage 2024 / programmabegroting 2025 een voorstel over de besteding van dit budget opnemen.

Er zijn geen juridische gevolgen te benoemen.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Niet van toepassing.

Aanpak/uitvoering

De samenwerking met de werkgroep A8 en RWS over het wegnemen van het dreunende geluid bij de Coenbrug wordt gecontinueerd. Het bestuurlijk overleg wordt periodiek (5-6 per jaar) ingepland. RWS gaat graag in op de uitnodiging van de raad om in een technische sessie de aanpak van de Coenbrug, het geluid en het wettelijk kader nader toe te lichten. In overleg met de Raadsgriffie en RWS zal in april-mei een datum worden geprikt. De werkzaamheden aan het viaduct A7 bij Purmerend kan tevens onderdeel van de agenda zijn. Ook zal Zaanstad in overleg met werkgroep A8 en GGD Zaanstreek-Waterland de fijnstofconcentraties rond de Coenbrug in Oud-Koog en de Slachthuisbuurt verder in kaart brengen. Dit past ook in de lopende uitvoering van het "Actieplan Luchtkwaliteit 2021-2030". Mocht het nodig zijn, dan heeft RWS aangegeven hierbij behulpzaam te willen zijn.

Betreft

Actieve informatievoorziening

Bijgaande stukken

- Rapport Akoestisch onderzoek verhogen geluidscherm A8 Coenbrug, januari 2024 8213533
- Brief RWS aan Zaanstad 18 januari 2024 geanonimiseerd 8213533

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

Drs. J. Hamming, burgemeester

Drs. G. Blom, gemeentesecretaris